

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

24 februari 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Stand van zaken Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energie

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten met Stand van zaken interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energie.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting inzake de GS-brief aan PS Stand van zaken interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energie.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In de GS-brief aan PS op pagina 3 onder voorwaarden 'ruimte' aan te passen naar 'ruimtelijke opgaves' of een andere meer expliciete bewoording..

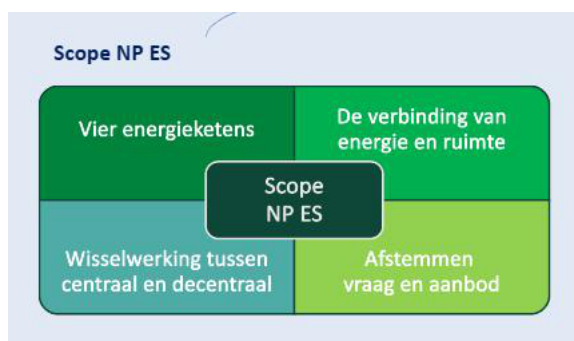
Bijlagen

1. GS-brief aan PS stand van zaken Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energie.
2. Consultatieversie Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda Energie

1 Toelichting voor het College

In IPO-verband (Interprovinciaal Overleg) onderhandelt de provincie al ruim een jaar over een interbestuurlijke samenwerkingsagenda (ISA) energie. Dit is bedoeld als vervolg op de regionale energiestrategieën (RES), de afspraken over energiesysteem (integraal programmeren, pMIEK, toekomstbeeld energiesysteem 2050) en de warmtetransitie. Het Rijk zet in op een integrale aanpak, waarmee het Nationaal Plan Energie (NPE) en het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) vertaald worden naar provinciaal en regionaal niveau.

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan integratie van het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES), het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW) en het Samenwerkingsprogramma Integraal Programmeren van het Energiesysteem (SP IPE) tot een nieuw op te richten Nationaal Programma Energiesysteem (werktitel).

In november heeft een consultatieronde plaatsgevonden over de voorlopige ISA-teksten. Vanuit de provincie Zuid-Holland is daar inbreng op geleverd. Veel van de ingebrachte punten zijn overgenomen in de IPO reactie. Punt van aandacht, dat niet is overgenomen, blijft de samenhang met de verduurzaming van het Haven Industrieel Complex en de ruimteclaims vanuit het PEH op Zuid-Hollands grondgebied.

Met de GS-brief aan PS informeren we PS uitgebreider over de ontwikkelingen op landelijk niveau en de inbreng hierop vanuit de Provincie Zuid-Holland. In de Commissie Economie & Energie hebben verschillende partijen aangegeven hier behoefte aan te hebben.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00
 Programma : Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
 Financiële risico's : Zonder afdoende financiële middelen zijn de uitkomsten van ISA voor de provincie niet uitvoerbaar. Vooralsnog gaat het om procesafspraken, waardoor nog niet in beeld te brengen is hoeveel middelen nodig zijn.

Juridisch kader

Instemmen met ISA is uitvoering van beleid en is daarmee een bevoegdheid van GS. De uitkomsten van ISA krijgen een plaats in het provinciaal Omgevingsbeleid, waarmee Provinciale Staten in beeld komen zodra uitvoering van de energieafspraken aanpassingen in de Omgevingsvisie of -verordening vergen. Vanuit hun kaderstellende rol kunnen Provinciale Staten aan de voorkant kaders mee willen geven aan GS.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2024 zijn in het bestuurlijke overleg klimaat & energie procesafspraken gemaakt om te komen tot een interbestuurlijke samenwerkingsagenda (ISA). De provincie Zuid-Holland is hierin vertegenwoordigd via IPO.

De consultatieversie ISA is besproken in IPO verband. De IPO reactie op de consultatieversie is in november 2025 vastgesteld in de AAC K&E en BAC K&E.

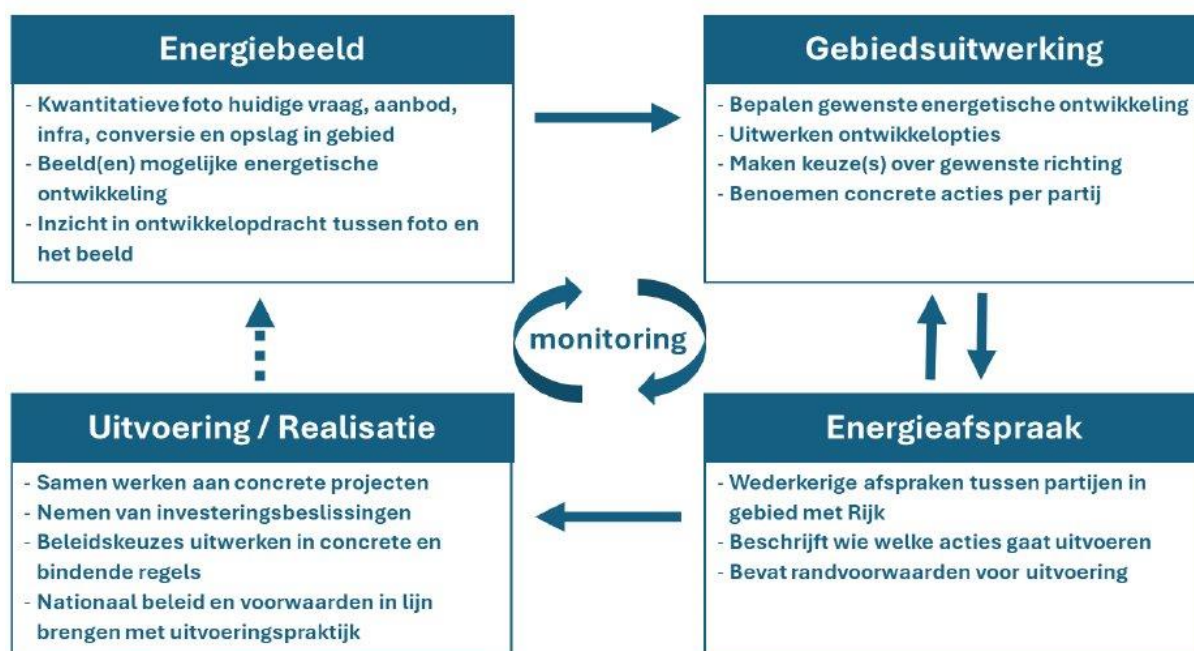
Eind 2024 hebben GS het Statenvoorstel Opwek na 2030 aan PS verstuurd, dit wordt half maart behandeld in de commissie E&E. De toekomstige governance van de RES'en maakt onderdeel uit van het statenvoorstel.

3 Proces

De Provincie Zuid-Holland wordt in de onderhandelingen over ISA vertegenwoordigd door IPO.

In ISA wordt gewerkt aan een Energiebeeld, waarvan nog onduidelijk is of dit enkel op provinciaal of ook op regionaal/gemeentelijk niveau gemaakt gaat worden. Er wordt beoogd dat het Energiebeeld zorgt voor gezamenlijk inzicht van alle bestuurslagen van huidige vraag, aanbod, infra, conversie en opslag in een gebied. Op basis waarvan gezamenlijke beelden worden gevormd van de mogelijke toekomstige energetische ontwikkeling van het gebied. Het Energiebeeld krijgt een gebiedsuitwerking, waarbij samenhang met het Ruimtelijk Arrangement en vastlegging in het provinciaal (en gemeentelijk) Omgevingsbeleid van belang is. In de gebiedsuitwerking worden gewenste energetische ontwikkelingen en ontwikkelopties vastgelegd, en concrete actie per partij benoemd. Wat vervolgens leidt tot wederkerige afspraken tussen Rijk, provincie, gemeenten, waterschappen en Energieregio/RES.

Vervolgens werken we samen aan uitvoering / realisatie van de Energieafpraak. De voortgang wordt gemonitord door het Nationaal Programma Energiesysteem (NP ES)

Binnen de RES'en en de Energieraad is er discussie over de rol van regio, gemeenten, waterschappen en netbeheerders bij de toekomstige governance. Dit werken we uit in kader van het Statenvoorstel opwek na 2030.

4 Participatie en rolneming

In november heeft KGG een consultatieronde onder medeoverheden gehouden over ISA. De consultatieversie van ISA is ook besproken met de RES'en.

Gelet op het karakter van de ISA-afspraken ligt publieksparticipatie over de ISA-afspraken minder voor de hand. De inhoud van Energiebeeld, Gebiedsuitwerking en Energieafpraak is momenteel nog te onduidelijk om te bepalen of publieksparticipatie hierover wenselijk en mogelijk is.

In de consultatieversie van ISA krijgen de Energieraad en de RES/energieregio een beleidsvoorbereidend karakter. De daadwerkelijk besluitvorming vindt plaats binnen het Huis van Thorbecke. Te weten bij provincie, gemeente of waterschap; afhankelijk van het karakter en de inhoud van de Energieafpraak. Besluitvorming over warmte zullen meer op gemeentelijk niveau liggen, besluitvorming over tracés, SMR's (kleine modulaire kerncentrales) en windenergie meer op provinciaal niveau.

5 Communicatiestrategie

Externe communicatie over de consultatieversie van ISA ligt niet voor de hand. Het is logischer om de communicatie te richten op het moment dat de definitieve versie van ISA wordt vastgesteld.